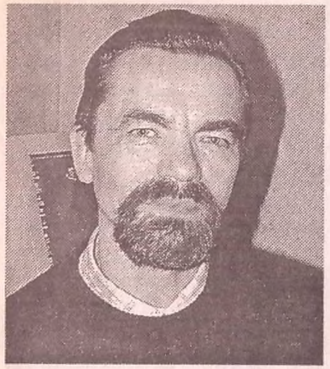

«ПАРУСІЯ»

*Парусія – з грэцкай мовы – Другое прыйсце Гасподняе, якое павінна адбыцца пры сканчэнні веку, калі князь гэтага свету раптоўна набудзе вялікую моц і статус, так што ніхто не зможа без яго загаду ці кляйна: «ні купляць, ні прадаваць» [Адкр 13, 18]. Нават многія верныя будуць пераможаны гэтым злом, упэўненыя ў Антыхрысце як у божым сыне.

• Вядучы рубрыкі загадчык кафедры псіхалогіі БарДУ, святар Яўген МАЛІНОЎСКІ

Ва ўсім Святым Пісанні не знойдзецца месца, якое б указвала на дакладны спосаб посту. Стары і Новы Запавет напаўняе нашы думкі і паводзіны псіхалагічным асэнсаваннем гэтага подзвігу набожнасці. Так, абараняючы сваіх вучняў, якія з пункту гледжання фарысеяў не посцяць, Ісус дае адказ: «ці можаце прымусіць пасціцца сыноў палацаў шлюбных, калі з імі малады?»[Лк 5, 34]. Мы лічым сябе Ягонымі вучнямі, таму выбіраем адмысловую набожнасць: «Калі посціце, не будзьце заняпалыя, як крывадушнікі, бо яны прымаюць пануры выгляд, каб паказаць сябе людзям поснікамі. Праўду кажу вам, што яны ўжо атрымалі ўзнагароду сваю. А ты ж, калі посціш, намаж галаву тваю і ўмый абліччa твае, каб явіцца поснікам не перад людзьмі, а перад Айцом тваім, Які ў тайне; і Айцец твой, Які бачыць у тайне, аддасць табе на яве»[Мц 6, 18]. Выраз «умый галаву тваю» азнага паставога звычаю пасыпаць сабе галаву попелам, але нясе з сабой псіхалагічны сэнс. На маю думку, метафара «ўмыць сабе галаву» мае дачыненне да таямніцы пакаяння – **метаноі,** што з грэцкай мовы азначае **змена розуму**. У чалавечы рацыянальны розум перасяляецца сусветны, касмічны Логас, пры якім фізічнае цела, хрышчанае «агнём і Духам Святым»[Мц 3, 11], перамяняецца ў Праўдзівае Цела (verum corpus) Царквы Гасподняй. Сімвалічнаю дэталлю праваслаўнага абраду пакаяння служыць традыцыя пакрыцця галавы спавядальніка епітрахіллю, нібыта сапраўды адбываецца псіхалагічнае «мыццё галавы».

Пакаянне і ёсць асноўны сэнс посту, усё астатняе адкідаецца на другі план. Атрымаўшы праз гэтую таямніцу вырашэнне сваіх правінаў і праблем, чалавек творыць лагічную рэвалюцыю ў сваім жыцці і жыцці сваіх блізкіх. Ен мусіць пакінуць сваё старое нем»[Іс 65, 15]. Зразумела, што, атрымаўшы пакаянне, вернік не пабяжыць зараз жа мяняць пашпарт, але, набыўшы годнае імя Хрысціянін, ён благаслаўляе сябе на зямлі: «і будзе благаслаўляцца Богам ісціны, бо ранейшыя смуткі будуць забытыя і схаваныя»[Іс 65, 16]. У каталіцкай традыцыі таямніца мірапамазання Святым Духам (confirmatio), падчас якой вернік выбірае сабе новае імя, адбываецца ў юнацкім узросце, калі малады чалавек, адшукваючы новы светапогляд, пачынае перакананa сведчыць Славу Божую па ўсім свеце.

Гэтае сведчанне адбываецца на іншых мовах, як аб тым паведамляе Слова: «і напоўніліся ўсе Духам Святым і пачалі прамаўляць на іншых мовах»[Дз 2, 4]. Пакліканыя Духам рашуча і настойліва, насуперак усім нягодам пачынаюць абвяшчаць Святло Евангелля ў цемры хляву, які стаўся «постам № 1». Не ўсе праходзячыя праз гэты пост робяцца яго вартаўнікамі, але менавіта тыя, хто перамог свой маўкліва жывёльны стан маўленнем на іншых мовах. Апраметная цемра надзвычай падступна чыніць перaслед слова Божага ў Беларусі. Як быццам не забараняючы мову, цемра агарнула яе такім холадам і змрокам, што тая, як немаўля ў хляву, вымушана сагравацца толькі дыханнем жывёлін, асвятляючы сябе надзеяй Віфлеемскай зоркі. Кожны, хто ўзяўся прапаведаваць Евангел... чаецца да іншадумцаў ці нават іншаземцаў. Практычна пазбаўлены нацыянальнай Бібліі велічны гмах Нацыянальнай бібліятэкі пыхліва падзяляе хлеў «двуязычия» надзейным метадам divide et impera, «падзяляй ды валадар». Пры гэтай Вавілонскай вежы прэзідэнт краіны ў сваёй перадвыбарнай праграме нават не абмовіўся аб перспектывах развіцця беларускай мовы. Таму казанне Слова на «іншых мовах» для беларуса сталася гаротным лёсам місіянера ва ўласнай краіне.

За сем стагоддзяў да Хрыстова нараджэння прарок Ісая заклікае да посту: «Вось пост, які Я выбраў: разамкні аковы няпраўды, развяжы путы ярма, і прыгнечаных адпусці на волю і разарві кожнае ярмо; падзяліся з галодным хлебам тваім і бяздомных бедных увядзі ў свой дом; калі ўбачыш гаротнага, адзень яго, і ад адзінакроўнага твайго не хавайся. Тады адкрыецца, як зара, святло твае, і аздараўленне твае хутка вырасце, і праўда твая пойдзе перад табою, і слава Гасподняя будзе з табою»[Іс 58, 8]. Разамкнуць аковы няпраўды – гэта значыць у першую чаргу вынішчыць са сваіх вуснаў усякую ману, брыдкаслоўе, ліслівасць, зайздрасць, падазронасць, паскудзе, паклёп. «Адпусціць прыгнечаных на свабоду» – азначае, на маю думку, даць волю Слову, якое прыгнечана спажывецка-практычнымі меркаваннямі, ...

вання. Псіхалогія мае тэрмін «прывучаная бездапаможнасць» (Г. Селігмен), якая выяўляе стан канфармізму чалавека і грамадства, што аддаюць перавагу несвабоднаму, затое негалоднаму існаванню. Сабака, прывучаная гаспадаром, пакорна зносіць яго здзекі. Але чалавек – не жывёліна, час яго выпрабаванняў абмежаваны. Прыйшоў Адкупіцель Сьёна і да Беларусі, скасаваўшы тут боязь і ўсталяваўшы свабоду маўлення праз еднасць Хрысціянскай Цывілізацыі.

Бягучы Вялікі пост адзначаны многімі падзеямі асабістага і грамадскага быцця. Тут ужо не да посных страваў і цялеснай аскезы. Хаця б нам захаваць ўласную годнасць, годнасць сваёй сям'і, краіны, мовы. Але бязмоўны стаіцызм беларусаў нагадвае вартавых на пасту, якія маўкліва марацъ аб хуткай скаромнай размове. Знакавай падзеяй пасхальнай вартасці ў перспектыве гэтай размовы паслужыла агульная малітва за праслаўленне Яна Паўла II, прысвяцiўшага сваё жыццё Цывілізацыі любові. Ен памёр 2 красавіка, які лічыцца Днём еднасці Расіі і Беларусі. Сёння гэты дзень прыйшоўся менавіта на нядзелю, звальняючую велікапосную службу ад інтанацый жалю. Хай жа нябесным заступніцтвам Царквы народы, за якія заўжды так шчыра маліўся гэты святы чалавек, адбудуцца радасным зда...

Как постить?

Виктор Иванович

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ